

Näyttötutkinnon perusteet

**SISUSTUSALAN
ERIKOISAMMATTITUTKINTO
2008**

Dno **26/011/2008**

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

Päivämäärä **25.8.2008**

Voimassaoloaika
15.9.2008 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998 13 § 2 mom

Kumooa määräyksen nro

SISUSTUSALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt sisustusalalan erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 15.9.2008 lukien toistaiseksi.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtaja

Timo Lankinen

Opetusneuvos

Hanna Ketonen

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINNOT	7
	1 § Näyttötutkintojen järjestäminen	7
	2 § Näyttötutkinnon suorittaminen	7
	3 § Näyttötutkinnon perusteet	7
	4 § Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa	8
	5 § Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa	8
	6 § Todistukset	9
	7 § Näyttötutkintoon valmistava koulutus	9
2	Luku	
	SISUSTUSALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	10
	1 § Tutkinnon osat	10
3	Luku	
	SISUSTUSALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	11
	1 § Sisustusprojektin suunnittelu ja toteutus	11
	a) Ammattitaitovaatimukset	11
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	11
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	13
	2 § Sisustusprojektin johtaminen	14
	a) Ammattitaitovaatimukset	14
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	14
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	15
	3 § Yrittäjyys	16
	a) Ammattitaitovaatimukset	16
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	16
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	17
	4 § Sisustus- ja huonekalutekstiilit	18
	a) Ammattitaitovaatimukset	18
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	18
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	20
	5 § Sisustusrakentaminen	21
	a) Ammattitaitovaatimukset	21
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	21
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	23

6 §	Sisäpintäkäsittelyt	24
	a) Ammattitaitovaatimukset	24
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	24
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	26
7 §	Kalusteet	26
	a) Ammattitaitovaatimukset	26
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	26
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	28
8 §	Laivasisustusasennus	29
	a) Ammattitaitovaatimukset	29
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	29
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	32

NÄYTTÖTUTKINNOT

1 § Näyttötutkintojen järjestäminen

Opetushallituksen asettamat, työnantajien, työntekijöiden, opettajien ja tarvittaessa itsenäisten ammatinharjoittajien edustajista koostuvat tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä antavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunnat tekevät sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ilman voimassa olevaa, tutkintotoimikunnan kanssa solmittua järjestämissopimusta.

2 § Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa käytännön työssä ja toiminnassa. Jokainen tutkinnon osa on arvioitava erikseen. Arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajat yhdessä. Aloilla, joilla itsenäinen ammatinharjoittaminen on tyypillistä, myös tämä taho otetaan huomioon arvioijien valinnassa. Lopullisesti arvioinnin hyväksyy tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus voidaan antaa, kun kaikki tutkinnon suorittamiseksi määrätty tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

3 § Näyttötutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkintoon kuuluvat osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, tutkinnon muodostuminen, kussakin tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito, arvioinnin perusteet (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ja ammattitaidon osoittamistavat.

Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Tutkinnon osissa määritellyissä ammattitaitovaatimuksissa keskitytään ammatin ydintoimintoihin, toimintaprosessien hallintaan ja kyseessä olevan alan ammattikäytäntöihin. Niihin sisältyvät myös työelämässä yleisesti tarvittavat taidot, esimerkiksi sosiaaliset valmiudet.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit on johdettu ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan ne osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Kohteiden määrittäminen helpottaa myös ammattitaidon arviointia asianomaisesta työtoiminnasta. Arvioinnin tulee kattaa kaikki tutkinnon perusteissa määritellyt arvioinnin kohteet. Arvioinnin kriteerit määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason.

Ammattitaidon osoittamistavat sisältävät tutkinnon suorittamiseen liittyviä tarkentavia ohjeita. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti todellisissa työtehtävissä

ja toimissa. Ammattitaidon osoittamistavat voivat sisältää mm. ohjeita siitä, kuinka tutkintosuoritusta voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti osoitetuiksi.

4 § Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnoissa

Henkilökohtaistamisesta Opetushallitus on antanut erillisen määräyksen.

5 § Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnoissa

Ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä. Vain yhden menetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukseen. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun ja luotettavasti selvitetyn osaamisen tunnustamisesta tekee tutkintotoimikunta.

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Työelämän sekä opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin. Jokaisen tutkinnon suorittajan tulee selvästi saada tietoonsa arvioinnin perusteet. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka arvioijat allekirjoittavat. Tutkinnon suorittajalle tämän jälkeen annettava palaute on osa hyvää arviointiprosessia. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta.

Arvioijat

Tutkinnon suorittajan ammattitaitoa arvioivilla henkilöillä tulee olla hyvä ammattitaito ko. näyttötutkinnon alalta. Tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä sopivat arvioijista näyttötutkintojen järjestämissopimuksessa.

Arvioinnin oikaisu

Tutkinnon suorittaja voi lainsäädännön mukaisen määräajan puitteissa pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen kyseessä oleva tutkinto kuuluu.

Kirjallinen oikaisupyyntö osoitetaan tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden arvioinnin. Arviointia

koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkintotoimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

6 § Todistukset

Näyttötutkintotodistuksen ja todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta antaa tutkintotoimikunta. Todistuksen valmistavaan koulutukseen osallistumisesta antaa koulutuksen järjestäjä. Opetushallitus on antanut määräyksen näyttötutkinnoista, näyttötutkintoon valmistavasta koulutuksesta ja oppisopimuskoulutuksesta annettaviin todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Näyttötutkinnon osan tai osien suorittamisesta annetaan todistus silloin, kun näyttötutkintoon osallistuva sitä pyytää. Tutkintotodistuksen ja myös todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta allekirjoittavat tutkintotoimikunnan edustaja ja näyttötutkinnon järjestäjän edustaja.

Opetushallituksen hyväksymään ammattikirjaan tehty merkintä näyttötutkinnon suorittamisesta on tutkintotodistukseen rinnastettava todistus näyttötutkinnon suorittamisesta. Näyttötutkinnon järjestäjä hankkii ja allekirjoittaa ammattikirjan. Ammattikirja on näyttötutkinnon suorittajalle maksullinen.

7 § Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistava koulutus tulee järjestää tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

2 Luku

SISUSTUSALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Sisustusalalan erikoisammattitutkinnon tutkintotodistuksen saaminen edellyttää yhteensä neljän tutkinnon osan hyväksyttyä suorittamista. Sisustusalalan erikoisammattitutkinnossa tulee valita osaamisala, joka voi olla joko sisustus- ja huonekalutekstiilien, sisustusrakentamisen, sisäpintakäsittelyn, kalusteiden tai laivasisustuksen osaamisala.

Sisustusalalan erikoisammattitutkinto				
Tutkinnossa on viisi osaamisalaa, joista tutkinnon suorittaja valitsee yhden				
OSAAMISALA Sisustus- ja huonekalutekstiilit	OSAAMISALA Sisustus- rakentaminen	OSAAMISALA Sisäpinta- käsittelyt	OSAAMISALA Kalusteet	OSAAMISALA Laivasisustus- asennus
Valittuaan osaamisalansa, tutkinnon suorittaja suorittaa neljä pakollista tutkinnon osaa seuraavasti:				
1. Sisustusprojektin suunnittelu ja toteutus	1. Sisustusprojektin suunnittelu ja toteutus	1. Sisustusprojektin suunnittelu ja toteutus	1. Sisustusprojektin suunnittelu ja toteutus	1. Sisustusprojektin suunnittelu ja toteutus
2. Sisustusprojektin johtaminen	2. Sisustusprojektin johtaminen	2. Sisustusprojektin johtaminen	2. Sisustusprojektin johtaminen	2. Sisustusprojektin johtaminen
3. Yrittäjyys	3. Yrittäjyys	3. Yrittäjyys	3. Yrittäjyys	3. Yrittäjyys
4. Sisustus- ja huonekalutekstiilit	5. Sisustus- rakentaminen	6. Sisäpinta- käsittelyt	7. Kalusteet	8. Laivansisustus- asennus

SISUSTUSALAN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

1 § Sisustusprojektin suunnittelu ja toteutus

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa laatia sisustustyön suunnitelman.</p>	<p>Sisustustyön suunnittelu Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää oman osuutensa projektin suunnitteluprosessissa ja toimii yhteistyössä eri suunnittelualojen ammattilaisten kanssa • osaa tulkita ja hyödyntää projektiin liittyviä rakennusalan piirustuksia ja asiakirjoja • osaa huomioida suunnitelmassaan suunnittelun lähtökohdat sekä tilaan vaikuttavat tekijät, kuten valaistuksen, materiaalit, värit ja muodot • osaa laatia kohteesta havainnollisen käsivaraisen luonnoksen, tietokoneella tehdyn kolmiulotteisen mallin tai pienoismallin, joiden perusteella voidaan käydä keskustelua osapuolten kesken sisustustyön suunnitelman ratkaisusta • osaa olla kriittisen tyyli- ja trenditietoinen • osaa perustella sisustustyönsä suunnitelman ratkaisut • osaa laatia projektissa käytettävistä materiaaleista, väreistä, kalusteista ja varusteista tarvittavat luettelot ja mallikartat • osaa laatia projektin toteutuksessa tarvittavat oman suuntautumisalansa työselostukset ja piirustukset • osaa käyttää projektin suunnittelun ja dokumentoinnin apuna nykyaikaista tietotekniikkaa • osaa laatia realistisen kustannusarvion työn toteutuksesta.

<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa toteuttaa sisustustyön.</p>	<p>Sisustustyön toteutus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa hankkia projektissa tarvittavat materiaalit, tuotteet ja välineet taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti • ottaa hankintavaiheessa huomioon tuotteiden/materiaalien huollettavuuden käyttökohteen mukaan • osaa huomioida tarvittaessa julkisia hankintoja koskevat säädökset • osaa aikatauluttaa omat työvaiheensa yhteistyössä muiden projektissa työskentelevien kanssa • osaa tehdä työnsä laadukkaasti ja viimeistellysti • osaa tarkastella kriittisesti oman työnsä laatua • osaa toimia työssään taloudellisesti ja järjestelmällisesti sekä seuraa kustannusten kehitystä projektin aikana • osaa noudattaa työturvallisuussääntöjä ja huolehtii työympäristön siisteydestä sekä osaa käyttää koneita ja laitteita oikein ja turvallisesti.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa toimia innovatiivisesti.</p>	<p>Luovuus ja innovatiivisuus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tarvittaessa ehdottaa kohteen suunnittelussa ja toteutuksessa sellaisia vaihtoehtoisia ratkaisumalleja, jotka hyödyttävät asiakasta • osaa ratkaista projektissa esiin tulevat ongelmatilanteet joustavasti • osaa käyttää monipuolisesti omaa osaamistaan projektin suunnittelussa ja toteutuksessa.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa toimia myönteisesti ja vastuullisesti huomioiden ympäristönsuojelun sekä kansallisesti että globaalisti.</p>	<p>Kestävä kehitys Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekee sisustusalan projekteissaan kestävän kehityksen periaatteen mukaisia valintoja, kuten kestäviä,

	<p>eettisesti tuotettuja materiaaleja ja tuotteita</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia ja tehdä ratkaisuja tuotteen elinkaariajattelun mukaisesti • osaa lajitella projektissa syntyneet jätteet asianmukaisesti sekä ohjata jätteiden lajittelua asianmukaiseen käsittelyyn • osaa käyttää ympäristömyönteisiä työ- ja toimintatapoja sekä ympäristön kannalta ympäristöystävällisiä ja mahdollisuuksien mukaan kierrätettäviä raaka-aineita • osaa järjestää käytöstä poistettavien sisustuselementtien, kuten kalusteiden, tekstiilien ja valaisimien kierrätyksen ja uusiokäytön • tuntee alueella olevat sisustusmateriaalien kierrätyskanavat.
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito osoitetaan tässä tutkinnon osassa pääsääntöisesti tekemällä tutkinnon-osien 4–8 osaamisalojen töitä (4 § Sisustus- ja huonekalutekstiilit, 5 § Sisustus-rakentaminen, 6 § Sisäpintakäsittelyt, 7 § Laivasisustusasennus tai 8 § Kalusteet) niiden tavanomaisissa työympäristöissä tai erillisillä työsuorituksilla siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan asetettuja ammattitaitovaatimuksia sekä käytännön että tarvittavan teoreettisen tietämyksen osalta. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, täydennetään suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Jos tutkinnon suorittaja on suorittanut sisustusalan ammattitutkinnon OPH:n Dno 34/011/2007 määräyksen mukaisesti, on sisustusalan erikoisammattitutkinnon tämän tutkinnon osan (1 §) suorittamiseksi tehtävä kuitenkin valitsemansa osaamisalan töitä, jotta osaaminen voidaan luotettavasti todeta. Osaamisalan (4–8 §) ammattitaitovaatimuksia ei tällöin arvioida.

2 § Sisustusprojektin johtaminen

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa johtaa, arvioida ja kehittää sisustusprojektin toimintaa.</p>	<p>Projektin hallinta Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• osaa tarkastella kriittisesti asiakkaiden tarpeita ja vaatimuksia• osaa suunnitella realistisen aikataulun projektin toteutukselle• osaa seurata tavoitteiden ja toimintasuunnitelmien toteutumista ja reagoida joustavasti muutostarpeisiin niin, että projekti etenee ja valmistuu sovitusti• osaa neuvotella ja johtaa kokouksia tehokkaasti ja vuorovaikutteisesti sekä toisten osapuolten oikeuksia kunnioittaen• osaa suunnitella ja toteuttaa projektin tuotoksen luovutuksen tilaajalle• osaa johtaa ja kehittää työturvallisuutta ja ympäristönsuojelua omalla vastuualueellaan• osaa toimia työlainsäädännön ja työehtosopimusten velvoitteiden mukaisesti• osaa kerätä kattavan asiakaspalautteen sekä laatia suunnitelman jälkitarkastukselle, takuukorjaukselle ja huollolle. <p>Työn organisointi Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• osaa suunnata oman ajankäyttönsä tehokkaasti työn eri osa-alueille• osaa määrittellä riittävät resurssit, kuten tilat, laitteet ja kuljetukset, työn toteutukseen• osaa määrittää projektissa tarvittavien työntekijöiden lukumäärän.

	<p>Yhteistyötaidot Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa luoda aktiivisesti uusia ja ylläpitää vanhoja asiakkuuksia ja yhteistyösuhteita sekä vaikuttaa myönteisesti projektista muodostuvaan kuvaan • osaa tehdä aktiivista yhteistyötä asiakkaiden, suunnittelijoiden ja projektin henkilöstön kanssa tuotteiden, palvelujen ja asiakasratkaisujen aikaansaamiseksi • osaa antaa rakentavaa ja kehittävää palautetta työryhmälle • osaa johtaa erilaisia tilanteita huomioiden ihmisten erilaisuuden ja eri kulttuurit. <p>Viestintä Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa raportoida hankkeen toteutuksen kirjallisesti ja suullisesti • osaa ilmaista itseään luontevasti suomen tai ruotsin kielen lisäksi sisustusalan toiminnan kannalta keskeisellä kielellä.
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaito osoitetaan johtamalla sisustusprojektia siinä laajuudessa, että työ voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, täydennetään suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

3 § Yrittäjyys

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa arvioida henkilökohtaisia mahdollisuuksiaan ja valmiuksiaan toimia mahdollisesti sisustusalan yrittäjänä.</p>	<p>Omien yrittäjävalmiuksien arvioiminen Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää, millaiset henkilökohtaiset valmiudet tukevat yrittäjänä menestymistä, ja pystyy erittelemään arvojaan sekä arvioimaan omia valmiuksiaan toimia yrittäjänä • osaa laatia itselleen asiantuntijoiden opastuksella kehityssuunnitelman sisustusalan yrittäjänä toimimiseksi.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa tarkastella alaa ja sen tarjoamia yritystoiminnan käynnistämisen tai kehittämisen mahdollisuuksia ja riskejä.</p>	<p>Yrityksen toimintaedellytysten selvittäminen ja kehittäminen Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • on tutustunut toimialaan niin, että osaa tarkastella sen tulevaisuuden näkymien ja kehityksen sekä markkinoiden mahdollisuuksia oman yritystoiminnan käynnistämisen kannalta • osaa tarkastella oman mahdollisen yrityksensä toiminnan tuloksellisuutta, kannattavuutta ja elinkelpoisuutta • on selvillä yrittäjän toiminnan vastuista ja velvoitteista.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee erilaisia yritystoiminnan aloitustapoja ja -muotoja ja osaa kehittää liikeidean omalle yritykselleen tai tekee oman yrityksensä kehittämissuunnitelman.</p>	<p>Liikeidean tai kehittämissuunnitelman laadinta Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa vertailla vaihtoehtoisia tapoja käynnistää tai kehittää yritystoimintaa, koska tuntee yleisimmät Suomessa käytetyt ratkaisut, mm. yritystoiminnan muodot, aloittamisoperaatiot sekä vastuut ja riskit, ja osaa keskustella asiantuntijoiden kanssa oman mahdollisen yritystoimintansa vaihtoehdoista • osaa yhdessä asiantuntijoiden kanssa kehittää yritykselleen liikeidean tai sen kehittämissuunnitelman ja

	<p>tietää, millaisia taloudellisia, tuotannollisia ja henkisiä resursseja suunnitelman toteuttaminen vaatii</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa asiantuntijoiden kanssa arvioida suunnitelmansa onnistumisen mahdollisuuksia.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa luoda asiakas- ja verkostosuhteita.</p>	<p>Asiakas- ja verkostosuhteiden luominen</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa pohtia vaihtoehtoja ja mahdollisuuksien mukaan rakentaa yrityksen jatkuvuuden kannalta merkittäviä asiakas-, toimittaja- ja muita verkostosuhteita • osaa hahmotella em. verkostokumppanien kanssa sopimuksia asiantuntijapalveluja hyödyntäen.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa toimia yritystoiminnan talouden tärkeimpiä periaatteita noudattaen.</p>	<p>Taloudellinen toiminta</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa valita yrityksen kannattavuuteen vaikuttavia toimenpiteitä ja hinnoitella palveluja myös markkinalähtöiset tekijät huomioiden • osaa tulkita yrityksen tilinpäätöstä pääomien, varallisuuden, maksukyvyyn ja tuloksen suhteen sekä pohtia taloudellisen toiminnan kehittämismahdollisuuksia tarvittaessa yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää asiantuntijapalveluja.</p>	<p>Asiantuntijapalvelujen käyttö</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa hakea yrityksen perustamisessa ja toiminnan eri vaiheissa tarvitsemaansa tietoa ja asiantuntijapalvelua.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon osan suorittamisessa on keskeistä, että tutkinnon suorittaja osaa arvioida omia valmiuksiaan toimia sisustusalan yrittäjänä. Hän osaa tarkastella yritystoiminnan menestymisedellytyksiä, laatia yrityksensä toiminnalle liikeidean tai

kehittämissuunnitelman ja laskea, kannattaako ajateltu toiminta ja elättääkö se yrittäjän.

Tutkinnon osan tutkintosuoritus on oman yrityksen liikeidea tai kehittämissuunnitelma täydennettynä toiminnan edellytyksiä ja riskejä kartoittavilla selvityksillä, tuotoksilla ja raporteilla sekä prosessin aikana tapahtunutta toimintaa kuvaavilla dokumenteilla. Tässä tutkinnon osassa tulee myös olla tutkinnon suorittajan henkilökohtainen arvio ja kehittämissuunnitelma omista mahdollisuuksistaan ja valmiuksistaan toimia sisustusalan yrittäjänä.

Tutkintosuoritusta syvennetään asiantuntijoiden kanssa käytävällä keskustelulla, jossa tarkennetaan ja täsmennetään sisustusalan yrittäjäksi aikovan tai sisustusalan yrittäjänä toimivan valmiuksia liikeidean tai kehittämissuunnitelman toteuttamiseen. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, täydennetään suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Arviointi suoritetaan elinkeinoelämän osapuolten, yrittäjyyden asiantuntijoiden ja koulutuksen edustajien yhteistyönä.

4 § Sisustus- ja huonekalutekstiilit

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa tulkita suunnittelijan työpiirroksia ja suunnitella työn valmistuksen.</p>	<p>Työn ja työskentelyn suunnittelu, työohjeet ja työsuunnitelmat Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia työssään työselitysten ja suunnitteluohjeiden mukaan • osaa tulkita työpiirroksia ja tehdä niiden perusteella tilan tekstiilien valmistussuunnitelman sekä laskea materiaalin kulutuksen • tuntee kaava- ja piirustusmerkinnät • tuntee erilaiset verhojen ripustusmekanismit ja kaihdinjärjestelmät sekä osaa esitellä asiakkaalle eri vaihtoehdot asiantuntevasti, asiakkaan toiveet huomioiden • tuntee alan oheistarvikkeet ja osaa neuvotella niiden käytöstä asiakkaan kanssa.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee sisustus- ja huonekalutekstiilien materiaaleille asettamat vaatimukset kohteen, asiakkaan ja työskentelyn suhteen.</p>	<p>Materiaalien tunteminen Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa valita kohteeseen sopivan materiaalin kohteen ja asiakkaan asettamien vaatimusten mukaan

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa ottaa hankintavaiheessa huomioon tuotteiden ja materiaalien huollettavuuden käyttökohteen mukaan • tuntee erilaiset sisustustekstiili-materiaalit, kuten kankaat, nahat ja verhoilumuovit, sekä sisustusmateriaalien alkuperän ja ominaisuudet • tuntee lisätarvikkeet ja niiden käyttökohteet • osaa ottaa huomioon materiaalin käyttäytymisen kohteessa kuten paloturvallisuusmääräykset (SL-luokat) • osaa ottaa huomioon materiaalin käyttäytymisen käytössä, huollossa ja pesussa • osaa huomioida materiaalin vaikutuksen työmenetelmiä valitessaan.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää sisustus- ja huonekalutekstiilien valmistukseen, asennukseen ja kiinnitykseen tarvittavia työvälineitä, koneita ja laitteita ja tietää työturvallisuuden merkityksen työskentelyssään.</p>	<p>Työvälineiden turvallinen käyttö ja huolto</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja osaa käyttää työtehtävään tarkoituksenmukaisia ompelu- ja erikoiskoneita sekä muita laitteita • osaa huoltaa ja säätää ompelukoneen käyttökuntoon sekä valita materiaalin mukaan neulan ja paininjalan • osaa käyttää sekä ilmanpaine- että sähkökäyttöistä hakasnaulainta kankaan tai päällysteen kiinnittämiseen kalusteisiin • tuntee alakohtaiset työturvallisuusmääräykset ja osaa toimia niiden mukaisesti • osaa käyttää koneita ja laitteita turvallisesti.
<p>Tutkinnon osan suorittaja hallitsee sisustustekstiilien kaavoituksen, mitoituksen, leikkuun ja ompelun.</p>	<p>Valmistus</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kaavoittaa huonekalujen päällysteitä, verhoja ja muita sisustustekstiilejä leikkuuta varten

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa mitoittaa taloudellisesti ja suunnitelman mukaan sisustus-tekstiilit, joihin ei tarvita erillistä kaavaa • osaa leikata tuotteet huolellisesti, materiaalin kulutuksen minimoiden • osaa valita oikeat leikkuuvälineet • osaa työskennellä siten, että valmistus on tuottavaa ja taloudellisesti kannattavaa • osaa valmistaa laadukkaasti verhoja, kuten suorat, laskos-, paneeli- ja kieppiverhot • osaa valmistaa vuodetekstiilejä, kattaustekstiilejä sekä koriste- ja istuintyynyjä • osaa purkaa ja koota kalusteen tai huonekalun päällystystä varten • osaa päällystää tuolin, sohvan tai muun istuinhuonekalun kiinteällä verhoilulla • osaa valmistaa istuinten irtopäällisiä • osaa viimeistellä tuotteet luovutus- ja asennuskuntoon • osaa kiinnittää verhokiskot ja -tangot paikoilleen • osaa asentaa valmiit verhot paikoilleen • osaa asentaa päällystettävät seinä- tai kalustetasot paikoilleen • osaa asentaa sisustustekstiilit seiniin ja kalusteisiin • osaa työskennellä asiakkaan toiveet huomioiden.
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämä tutkinnon osa suoritetaan ennakoon laaditun ja hyväksytyin suunnitelman mukaan tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia. Sisustus- ja huonekalutekstiilien tutkinnonosan suoritus voi olla asunnon sisustus- ja huonekalutekstiilit, laivan sisustus- ja huonekalutekstiilit tai esimerkiksi julkisten tilojen, kuten ravintoloiden, juhlatilojen ja -salien tai toimistojen sisustus- ja huonekalutekstiilit. Tutkintosuoritus on laajuudeltaan sellainen, että siihen kuuluu kokonaisuutena kaikki näyttöympäristönä esitetyn tilan tekstiilit ja pehmustetut kalustepäällysteet.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan mieluiten sisustajamestarin yhteisen ammattitaidon yhteydessä. Kun tämä tutkinnon osa järjestetään muiden tutkinnon osien yhteydessä, on järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, täydennetään suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

5 § Sisustusrakentaminen

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa suunnitella työnsä asiakkaalle yleiset rakennusalan määräykset ja ohjeet huomioiden.</p>	<p>Työn suunnittelu ja lainsäädäntö Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia sisustusalalan työssään työselitysten ja suunnitteluohjeiden mukaan • osaa käyttää työpiirustuksia ja työohjeita työnsä suunnittelussa • osaa tehdä toteutuskelpoisen työsuunnitelman • tuntee rakennusmääräyksiä (RakMK) • tuntee sis- ja runkorakennustöiden yleiset laatuvaatimukset (RYL) • osaa työskennellä määräysten ja laatuvaatimusten mukaisesti • tuntee ja osaa työssään noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita • tuntee rakennusfysiikkaa riittävästi, jotta tietää kosteuseristyksen merkityksen sisustusrakenteissa • osaa vaatia erityisasiantuntijaa tekemään kosteiden tilojen työt • ymmärtää moduulimitoituksen ja käyttää sitä työskentelyssään.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee ja osaa työstää yleisimpiä rakennusosalalla käytettäviä ja käytettyjä väliseinämateriaaleja, välikattomateriaaleja, valmiita ja puolivalmiita rakennusosia, tarvikkeita ja päällysteitä.</p>	<p>Materiaalien tunteminen Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee väliseinissä käytettävät rakennuslevymateriaalit • tuntee eri aikakausilla rakennettujen kantavien väliseinien runkomateriaaleja • tuntee muita kevyissä puurunkoi-

	<p>sissa väliseinissä yleisimmin käytettäviä ja käytettyjä rakennusmateriaaleja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja osaa työstää sisärakentamisessa käytettäviä rakennus- ja sisustuslevyjä • tuntee listoitukseen käytettäviä materiaaleja, malleja ja asennustapoja • tuntee käyttötarkoitukseltaan eroavat ikkunat ja ovet • tietää lämmöneristysmääräykset • osaa työstää materiaaleja oikein ja taloudellisesti.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää rakennusalan koneita ja laitteita turvallisesti.</p>	<p>Työvälineiden turvallinen käyttö ja huolto</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää ja huoltaa rakennusalan yleisimpiä koneita ja laitteita sekä työkaluja oikein ja turvallisesti • tuntee alakohtaiset työturvallisuusmääräykset ja osaa toimia niiden mukaisesti.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa työskennellä työturvallisuuden huomioiden.</p>	<p>Valmistus:</p> <p>Työturvallisuuden huomioiminen</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa rakennusalan työturvallisuusohjeita työskennellessään • noudattaa laitekohtaisia työturvallisuusohjeita työskennellessään.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä aukkoja kantaviin väliseiniin ja peittää niitä.</p>	<p>Valmistus:</p> <p>Kantavien väliseinien valmistus</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä aukon peittämisen muuraamalla tai puurakenteisena • osaa tehdä työn vaatimat valmistelut eli mittaukset ja merkkeämiset • osaa tehdä ohjeiden mukaan aukkoja seinään huomioiden turvallisuuteen ja lujuuteen liittyvät asiat.

<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa alaslaskea kattoja. Hän osaa purkaa ja rakentaa kevyet väliseinät sekä koteloinnit.</p>	<p>Valmistus: Alaslasketun katon ja kevyen väliseinän valmistus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee alaslasketun katon ja kevyen väliseinän rakenteita • osaa tehdä alaslasketun katon ja kevyen väliseinän levytyksen, paneloinnin tai laudoituksen suunnitelman mukaan • osaa rakentaa koteloidia tarkoituksenmukaisesti erilaisille putkille ja johdoille tilan sisustuksen, käytön ja kokonaisuuden huomioiden.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa listoittaa huonetiloja sekä asentaa ikkunoita ja ovia.</p>	<p>Valmistus: Listoitukset sekä ovien ja ikkunoiden asennus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa listoittaa huonetilan sopivin materiaalein ja mallein ottaen huomioon suunnitelmat ja asiakkaan toiveet • osaa asentaa ikkunoita ja ovia.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämä tutkinnon osa suoritetaan tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä tai erillisillä työsuorituksilla siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia. Tutkintosuorituksessa tulee ilmetä myös tutkinnon suorittajan valmiudet ja kyky muuntaa sekä soveltaa tietojaan ja taitojaan vaihtelevissa olosuhteissa ja toimintaympäristöissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, täydennetään suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan mieluiten sisustajamestarin yhteisen ammattitaidon yhteydessä. Kun tutkinnon osa suoritetaan muiden tutkinnon osien yhteydessä, on järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

6 § Sisäpintäkäsittelyt

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa suunnitella pintakäsittelytyönsä pintakäsittely- ja rakennusalan yleiset määräykset huomioiden.</p>	<p>Työn ja työskentelyn suunnittelu Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• osaa toimia asiakkaan tarpeet huomioiden• osaa toimia sisustusalan työssään työselitysten ja suunnitteluohjeiden mukaan• osaa laatia pintakäsittelytyökokonaisuuteen työsuunnitelman ja aikataulun• osaa laatia kullekin kalustopinnalle sopivan maalaustyöselityksen• osaa laatia kuhunkin ikkuna- maalaustyöhön käyttökelpoisen työselityksen• osaa suorittaa tapetoimistyöhön liittyvän ennakkosuunnittelun• tuntee maalausalan RYL-laatuvaatimukset ja osaa hyödyntää tietoja työssään.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee pintakäsittelyalan sisätoissa käytettävät materiaalit. Hän osaa ottaa asiakkaan, ympäristön ja kohteen asettamat vaatimukset huomioon materiaalien käytön suhteen.</p>	<p>Materiaalien tunteminen Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none">• tuntee yleisimmät väliseinä- materiaalit• osaa huomioida ympäristö- olosuhteiden ja käytön vaikutukset pintakäsittelymateriaalien valinnoille• osaa keskustella ja esitellä erilaisia materiaalivaihtoehtoja sisätilojen pintakäsittelyyn• osaa hankkia lisätietoa alan materiaaleista• osaa valita oikeat materiaalit sisätilojen pintakäsittelyyn asiakkaan toiveet ja käyttökohde huomioiden• osaa laskea materiaalienekin maalaus- ja tapetointityölle• osaa toimia oikein pintakäsittelymateriaalien säilytyksessä ja jätehuollossa.

<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee nimeltä pintakäsittelytyöissä yleisimmin käytettävät työvälineet ja laitteet. Hän osaa käyttää niitä seinäpinnoille, kattopinnoille, kalustepinnoille sekä ikkuna- ja ovirakenteisiin tehtävissä maalaus- ja kuultokäsittelytyöissä.</p>	<p>Työvälineiden turvallinen käyttö ja huolto</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää yleisimpiä käsityövälineitä oikein • osaa käyttää työvälineitä ja laitteita työturvallisuuden huomioiden • osaa käyttää työskennellessään suojavarusteita, kuten hengityssuojaimia • osaa huoltaa välineet, kuten siveltimet ja telat, käytön jälkeen asianmukaisesti.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa tehdä sisätilojen seinä-, katto-, lattia- ja kalustepinnoille sekä ikkuna- ja ovirakenteisiin ympäristöolosuhteet huomioon ottaen kullekin alustatyyppille sopivat pintakäsittelyt työturvallisuus huomioiden.</p>	<p>Valmistus</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työskennellessään pintakäsittelyalan työturvallisuusohjeita • noudattaa työskennellessään laitekohtaisia työturvallisuusohjeita • osaa tehdä maalausta edeltävät puhdistukset ja suojaukset • osaa tehdä maalirajauksia • osaa maalata kalustemaalaukset laatuvaatimusten mukaisesti (MaalausRYL) • osaa suorittaa kuultolakkauksen (esim. ns. maitolakka) • osaa maalata kalusteita • osaa maalata kalustepinnan vesiohenteisella kalustemaalilla • osaa maalata ikkunapuitteet • osaa maalata ovipintoja laatuvaatimusten mukaisesti (MaalausRYL) • osaa kuviotapettien kuvio- kohdistukset ja tapetin kiinnityksen tuotepakkauksessa olevien ohjeiden perusteella • osaa laatoittaa kuivien tilojen lattioita tai esim. keittiökaapistojen välitilaa • osaa pintakäsittää peittävällä tai kuultavalla pintakäsittelyaineella puu- ja betonilattioita

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa asentaa lamelleista koostuvan parketti- tai laminaattilattian.
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Sisäpintäkäsittelyllä tässä tutkinnon osassa tarkoitetaan huonetilojen seinien, kattojen, lattioiden, ovien, ikkunoiden ja kiinteiden kalusteiden pintakäsittelytyötä, kuten maalausta, kuultokäsittelyä ja koristepinnoitusta. Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimukseen kuuluu myös katto- ja seinäpintojen päällystämistä tapeteilla ja muilla seinäpäällystysmateriaaleilla.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä tai erillisillä työsuorituksilla siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia. Tutkinto-suorituksessa tulee ilmetä myös tutkinnon suorittajan valmiudet ja kyky muuntaa sekä soveltaa tietoaan ja taitojaan vaihtelevissa tilanteissa ja toimintaympäristöissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkinto-suorituksessa osoittaa, täydennetään suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan mieluiten sisustajamestarin yhteisen ammattitaidon yhteydessä. Kun tutkinnon osa järjestetään muiden tutkinnon osien yhteydessä, on järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

7 § Kalusteet

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon osan suorittaja osaa suunnitella kiinto- ja irtokalusteita valittuun tilaan, asiakkaan tarpeisiin.	<p>Työn ja työskentelyn suunnittelu</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa esitellä ja perustella asiakkaalle erilaisia kalustevaihtoehtoja • osaa lukea ja tulkita sisustus-suunnitelmia, rakennuspiirustuksia ja kalustekaavioita sekä tehdä niihin omaan työhönsä liittyviä korjauksia muutostilanteissa • osaa huomioida kalusteita suunnitellessaan rakentamisohjeiden ja viranomais määräyksien tuomat ohjeistukset esimerkiksi sähkö- ja paloturvallisuuden, vesieristyksen, lasien sekä tulisijojen suhteen • tietää kodinkoneiden vaatiman tilatarpeen siten, että valmiiksi

	<p>asennetussa keittiössä kaikki toimii moitteettomasti</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella kalusteiden kiinnitykset, sovitukset, peitelevyt, huoltoluukut ja koteloinnit asennuksille • osaa suunnitella ja järjestää eri työvaiheet sujuvaksi kokonaisuudeksi • osaa tilata ja vastaanottaa kiintokalusteita • osaa valita tarkoituksenmukaiset hankintatavat suunnitelman mukaisille kalusteille • osaa suunnitella yksittäisiä, kalustekokonaisuuteen liittyviä ja sitä täydentäviä irto- ja kiintokalusteita • tuntee kalusteiden toimitusehdot • tuntee kalusteiden kuljetukseen liittyvän logistiikan ja osaa järjestää sen.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee kalustetyypit ja -koodit sekä kalusteiden rakenteet.</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee kohteen, asiakkaan ja työskentelyn kalustemateriaaleille asettamat vaatimukset.</p>	<p>Materiaalien tunteminen</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee yleisimmin käytetyt kalusteiden nimitykset, tyypit ja lyhenteet suunnittelun ja valmistuksen mukaan • tuntee kalusteiden materiaalit, rakenteet ja varusteet • osaa valita materiaaleille sopivat työstö- ja kiinnitysratkaisut • osaa materiaalivalinnoissa ottaa huomioon tilan käyttäjän tarpeet sekä siivouksen ja huollon vaatimukset.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa käyttää alalla tarvittavia työvälineitä.</p>	<p>Työvälineiden turvallinen käyttö ja huolto</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää yleisimpiä kalusteiden valmistukseen, kokoamiseen, asennukseen ja kiinnitykseen tarvittavia käsityökoneita, työ-

	<p>kaluja, koneita ja laitteita oikein ja turvallisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa huoltaa ja säilyttää oikein välineitä • osaa käyttää yleisimpiä asennuksessa tarvittavia tiivistys- ja kiinnitys- tekniikoita oikein.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa kalusteen kokoamisen, asennuksen ja täydentävän yksittäiskalusteen valmistuksen eri työvaiheet ja työmenetelmät.</p>	<p>Valmistus</p> <p>Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä työkohteen tarkistusmittaukset, kuten tasojen pituudet, seinien suoruudet ja tarvittavat tilanvaraukset • osaa koota irtokalusteet ja sijoittaa ne suunnitelman mukaisesti paikoilleen • osaa koota kiintokalusteet ja asentaa ne paikoilleen ottaen huomioon kaikki LVIS-sovitukset, tiivistykset ja suojaukset • osaa asentaa ja säätää kalusteosat sekä helat ja koneet suoraan linjaan ottaen huomioon vinot, epätasaiset ja huonosti kantavat pinnat • osaa paikata asennuksessa syntyneet jäljet, asentaa pintamateriaaleja ja viimeistellä asennussaumat sekä tehdä peitelevytyksiä ja listoituksia • osaa valmistaa yksittäisiä kalustekokonaisuuteen liittyviä ja sitä täydentäviä irto- ja kiintokalusteita • osaa työskennellä riittävän joutuisasti ja taloudellisesti kannattavasti.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tässä tutkinnon osassa tutkinnon suorittaja näyttää, että hän osaa suunnitella, mitoittaa, hankkia ja valmistaa kiinto- ja irtokalusteita asuntoihin ja julkisiin tiloihin, kuten ravintoloihin, toimistoihin ja juhlasaleihin, tai erikoistiloihin, kuten veneisiin tai asuntovaunuihin ja -autoihin.

Tällaisia kalusteita ovat esimerkiksi keittiön ja kylpyhuoneen kiintokalusteet, toimistojen irtokalusteet, kuten erilaiset säilytyskalusteet ja pöydät sekä veneiden ja asuntovaunujen säilytyskalusteet, istuimet ja tasot. Tutkinnon osan suorittaja kokoaa ja asentaa keittiö- tai kylpyhuonetilan kiintokalusteet ja valmistaa valittuun tilaan kuuluvat muut tarpeelliset kalusteet, kuten esimerkiksi hyllykön, kaapin tai laatikoston.

Ammattitaito osoitetaan tekemällä kyseisiä töitä niiden tavanomaisissa työympäristöissä tai erillisillä työsuorituksilla siinä laajuudessa, että osaamisen voidaan luotettavasti todeta vastaavan ammattitaitovaatimuksia. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, täydennetään suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan mieluiten sisustajamestarin yhteisen ammattitaidon yhteydessä. Kun tämä tutkinnon osa järjestetään muiden tutkinnon osien yhteydessä, on järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.

8 § Laivasisustusasennus

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee pääpiirteittäin laivan sisustus-suunnitteluprosessin kulun arkkitehdin näkemyksestä työkuviksi.</p>	<p>Työn ja työskentelyn suunnittelu ja lainsäädäntö Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa lukea ja tulkita perussuunnitteluaineistossa kuvattuja eristys- ja sisustusaluekaavioita sekä ilmastointi- ja vesikaavioita omien työtehtäviensä vaatimassa laajuudessa • tuntee materiaalivalintaan ja rakenteisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten suunniteltu käyttöympäristö • osaa toimia monikansallisessa työyhteisössä muiden ammattiryhmien, kuten putkiasentajien, ilmastointiasentajien, eristäjien, kaapeliratojen asentajien ja sähköasentajien kanssa.
<p>Tutkinnon osan suorittaja tuntee ja osaa käyttää alan työvälineitä oikein ja työturvallisuuden huomioiden.</p>	<p>Työvälineiden turvallinen käyttö ja huolto Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa valita kuhunkin työvaiheeseen tarkoituksenmukaiset työmenetelmät ja -välineet • osaa käyttää koneita, laitteita, työvälineitä ja mittalaitteita niiden käyttötarkoituksen mukaisesti ja käsitellä niitä huolellisesti

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa osien valmistuksessa käyttää turvallisesti ja oikein suuntais-leikkuria, taivutuskonetta, jiiresahaa ja hitsauslaitetta • noudattaa rakennusalan työturvallisuusohjeita työskennellessään • noudattaa laitekohtaisia työturvallisuusohjeita työskennellessään.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa valita ja käyttää sisustusalan materiaaleja.</p>	<p>Materiaalien tunteminen ja käyttö Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja osaa työstää laivasisustusmateriaaleja, kuten ruostumattomia teräksiä, RHS-putkia, Al-profiileja ja -listoja, Al-kennolevyjä sekä sinkittyjä teräslevyjä ja muovipinnoitettuja ja maalattuja levyjä, alumiineja, pintakäsiteltyjä levyjä, puuta ja puupohjaisia levyjä • osaa valita materiaalit ja tarvikkeet työpiirustusten, ohjeiden ja työkohteen vaatimusten mukaan, käyttää niitä taloudellisesti ja huolehtia jätteistä • osaa käsitellä sisustustöissä käytettäviä ruostumattomia teräslaatuja • tuntee rakenteellisen palosuojelun perussäännöt, kuten A-, B- ja C-laipioiden rakenteet • tuntee palo- ja ilmastointivedon-estot sekä 4 metrin säännön eli ns. viranomaisen laipion • osaa käsitellä työssä syntyneet jätteet asianmukaisella tavalla.
<p>Tutkinnon osan suorittaja osaa toteuttaa laivasisustuksia. Hän osaa työskennellä työpiirustusten ja ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>Valmistus Tutkinnon osan suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa työskennellä työpiirrosten ja ohjeiden mukaan ammattitaitoisesti ja joutuisasti • tietää valmistettavan kohteen laatuvaatimukset ja työskentelee sen mukaisesti

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa ottaa työssään huomioon eri sisustusalueiden erityispiirteet, kuten osien kiinnitykset hytti-alueilla, yleisissä tiloissa käytettävät moduulirakenteiset baaritiskit ja kattoelementit, hygienia-vaatimukset keittiötiloissa esim. USPH-vaatimukset (United States Public Health), maadoituksen teknisissä tiloissa kuten ohjaamoissa tai IV-huoneissa ja korroosion-estovaatimukset materiaalien ja kiinnitystekniikoiden valinnassa • osaa tehdä koolaamisen oikein ja ottaa korot vaaituskoneella tai laservaaituskoneella • osaa ottaa tartunnat oikeista ns. kovista paikoista ja hitsata ne kiinni hitsausohjeen (WPS) mukaan • osaa tehdä eristykset ilmakehään ja vedonestolapioihin • osaa asentaa kaapeliradat piirustusten mukaan • osaa kiinnittää modulaariset pintavuorauselementit ja tehdä niistä seiniä, kattoja ja lattiaita • osaa kiinnittää kalusteet oikein piirustusten ja ohjeiden mukaan • osaa asentaa valmiita hytti- ja WC-elementtejä alukseen • tietää ja tunnistaa arat sisustusmateriaalit ja osaa suojata ne oikein • osaa hitsata hitsaussääntöjen ja -ohjeiden mukaan pienahitsejä puikkohitsausprosessilla (111), MAG-hitsausprosessilla (135) ja MAG-täytelankahitsausprosessilla (136) sekä tehdä tapitushitsaukset (villapiikit, kiinnityspultit) • osaa suorittaa viimeistelytyöt, kuten silikonisaumaukset, korjausmaalaukset ja pesut käyttämällä puhdistukseen materiaalien mukaisia kemikaaleja • osaa työskennellä kiireessä
--	---

	• omaa voimassa olevan tulityökortin ja työturvallisuuskortin.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tässä tutkinnon osassa laivan sisustustöillä tarkoitetaan erilaisten tilojen, kuten hyttien, laivaravintoloiden ja laivakeittiöiden sekä erilaisten toiminta- ja oleskelutilojen sisustamista. Laivojen sisustaminen tapahtuu osittain jo telakka-altaassa, mutta varsinaisesti työt tehdään vasta, kun laiva on varustelulaiturissa. Viimeisimmät työt tehdään usein vasta, kun laiva on matkalla tilaajalle. Sisustusvaiheen työt ovat monipuolisia ja haastavia. Laivan valmistumisvaiheessa töitä häiritsee kiire ja se, että samassa tilassa työskentelee muita telakan omia ja alihankkijoiden työntekijöitä sisustus- ja muissa työtehtävissä.

Ammattitaito osoitetaan todellisessa työtehtävässä. Työn taustalla olevia tietoja ja oheistaitoja sekä työhön liittyvien säädösten hallintaa voidaan arvioida myös erikseen. Tämän tutkinnon osan suorittamiseen vaaditaan tulityökortti ja työturvallisuuskortti. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittavaa ammattitaitoa ei voida tutkintosuorituksessa osoittaa, täydennetään suoritusta haastattelujen, tehtävien ja muiden luotettavien menetelmien avulla.

Tämä tutkinnon osa suoritetaan mieluiten sisustajamestarin yhteisen ammattitaidon yhteydessä. Kun tutkinnon osa järjestetään muiden tutkinnon osien yhteydessä, on järjestäjän huolehdittava siitä, että arviointi on erotettavissa omaksi kokonaisuudeksi.